

2009. jan. 1-től:

Részletes tájékoztatónkat a pillanatnyilag érvényes családtámogatási rendszerről az alábbiakban olvashatják:

Mit kell tudni a családtámogatási rendszerről alapesetben

A családi pótlék

Meddig jár: amíg a gyerek a közoktatásban (általános iskolában vagy középfokú iskolában, nem felsőfokú szakképzésben) tanul, de legfeljebb annak a tanévnek a végéig, amelyben betölti a 23. életévét;

- **Összege** 2009. SZEPTEMBERIG VÁLTOZATLAN: **nagycsaládosnak** minősülőknél **16.000**/hó/gyerek, gyermekeit egyedülállóként nevelő szülőnél **17.000** Ft/hó/gyerek összeg jár; aki már csak **kétgyerekesnek** minősül, mert a nagyobbak nem számíthatók eltartott gyermekeknek, annak **13.300** Ft/hó/gyerek, két gyermekét egyedülállóként nevelő szülőnél **14.800** Ft/hó/gyerek összeg jár, míg aki már csak **egygyermekesnek** minősül, annak **12.200** Ft/hó, ill. gyermekét egyedülállóként nevelőnek **13.700** Ft/hó összeg jár;
- változatlanul **beszámít az eltartott gyermekek számába** korhatár nélkül a felsőoktatásban első alapképzésben tanuló eltartott gyermek (ha családi pótlékot már nem is folyósítanak utána), ilyenkor a beszámított nagyobbal, nagyobakkal együtt adódó - magasabb - gyermekszám szerinti magasabb összegű gyermekenkénti ellátás jár, de csak a kisebb testvérekre;
- az érettségizett és nagykorú gyermek ha felsőoktatási intézménybe már fel van véve, akkor sem számít eltartottnak, amíg a felsőoktatási intézménybe vagy érettségi utáni más elismert képzésre be nem iratkozik. Ez alatt az idő alatt a kisebb testvérek után nem jár a nagycsaládos családi pótlék és ha a kisebb testvérek legfeljebb már csak ketten vannak, az eltartotti adókedvezmény sem érvényesíthető. Amikor a nagyobb gyerek ismét tanulói, vagy hallgatói jogviszonyt létesít (beiratkozik), akkor visszamenőleg megkapja a család a kisebbek átmeneti időszakban folyósított családi pótléka és a nagycsaládos családi pótlék különbözetét, és az elsőéves egyetemistára, főiskolásra is az érettségi és az egyetemi, főiskolai beiratkozás között szünetelő árvaellátást.
- **tartósan beteg vagy súlyosan fogyatékos gyerekre** együttélő szülők esetén 23 300 Ft/hó/ilyen gyerek, egyedülálló szülőnek 25 900 Ft/hó/ilyen gyerek jár;

A felsőoktatásban

- az államilag támogatott képzés első félévében – amikor tanulmányi ösztöndíj még nem lehetséges, családi pótlék (és gyermekkedvezmény) pedig már nem jár - ezentúl **alaptámogatást** folyósítanak, amely első alkalommal létesített hallgatói jogviszony esetén államilag támogatott teljes idejű felsőfokú szakképzésben, alapképzésben és osztatlan képzésben a hallgatói normatíva fele, és államilag támogatott teljes idejű mesterképzésben a hallgatói normatíva háromnegyede (a hallgatói normatíva 2009-ben 119 000 Ft/év);
- az államilag támogatott képzésben az állami hallgatói normatívának legalább a 20 %-át – legalább 23 800 Ft-ot - **rendszeres szociális ösztöndíjként** meg kell kapnia annak,

aki egészségi állapota miatt rászorult, aki fogyatékossgal él, aki nagycsaládosnak minősül (pl. az is, aki két kiskorú testvére gyámja), aki családfenntartó, akit kiskorúsága idején tartós nevelésbe vettek, vagy akinek a felügyeletet gyakorló szülei egy a tankötelessé válásakor (5-6 éves korában) hivatalosan tett nyilatkozatuk szerint a nyolcadik osztálynál nem magasabb iskolai végzettségűek, továbbá ez a rendszeres szociális ösztöndíj nem lehet alacsonyabb, mint a hallgatói normatíva 10 %-a – legalább 11 900 Ft -, ha a hallgató félárva, vagy ha a gyámsága a nagykorúsága miatt szűnt meg, vagy ha hátrányos helyzetű – vigyázat: vannak intézmények, amelyek az e kategóriákba tartozó hallgatóknak is csak akkor folyósítanak szociális támogatást, ha az intézményi szabályzatban szereplő általános feltételek szerint szociálisan rászorulóknak minősül;

- a Bursa Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíj – aminek feltétele, hogy a felét az önkormányzat vállalja adni - továbbra is érvényben van;
- az államilag támogatott képzés tandíjmentes;
- Akinek gyenge a tanulmányi eredménye – akkor is, ha túl kevés tárgyat vett fel vagy teljesített -, az az államilag támogatott képzésből átkerülhet a költségtérítésesbe, és ekkor már semmiféle támogatás, kedvezmény, kímélet nem jár (a belső szabályzat adhat).

Gyermekgondozási ellátások

- szülői **GYES** mellett a **gyerek egyéves korától házon kívül is korlátlanul** lehet pénzért dolgozni, a gyerek nappali **gyermekintézményben** is egész napra elhelyezhető;
- **GYED** mellett továbbra is **tilos** a jövedelemszerző tevékenység, a két éven aluli gyermek gondozásához nem vehető igénybe gyermekintézmény, ezért aki a gyereke egyéves kora után pénzt akar keresni, vagy gyermekintézmény igénybe vételével akar tanulni, annak **GYED** helyett **GYES-t** kell kérnie, de akkor is érdemes **GYED** helyett **GYES-t** kérni, ha a **GYED** adóterhe miatt a **GYED** nettó összege nem haladná meg az önmagában adót nem viselő **GYES** nettó összegét, vagy ha ikrei vannak és az ikres dupla (adóterhet nem is viselő) **GYES** több lenne a mindig egyszeres és adóköteles **GYED-nél**;
- **GYET** mellett megmaradt a csak a házon kívüli jövedelemszerző tevékenységre a **napi 4 órás** (ha hét végére van összevonva, akkor a **heti 20 órás**) **korlát**, de megszűnt a napközbeni ellátást nyújtó gyermekintézmény igénybevételének bármiféle **korlátja**; a **GYES** és a **GYET** nettó **összege** - a 9,5 %-os nyugdíjjárulék levonása után - változatlanul havi nettó 25 793 Ft, a szokásos adózás alá eső **GYED felső összeghatára** (a mindenkori minimálbér kétszeresének 70 %-a - a 2009-es évi minimálbér 71 500 Ft lett) 2009-ben havi bruttó 100 100 Ft, és ezt kapják terhességi-gyermekágyi segélyként is a figyelembe vehető időszakban keresettel nem rendelkező, tanulói-hallgatói jogviszonyban álló anyák is;
- **méltányossági GYES** iskolába járó, ill. 8 évesnél idősebb gyermekekre **nincs** (csak munkaviszonyban állóknak a korlátozott ideig igénybe vehető gyermekápolási táppénz, ill. mindenkinek az ápolási díj - legfeljebb két évre igényelhető fizetés nélküli szabadsággal járó - esetleges lehetősége maradt);

A családi kedvezmény (gyermek utáni adókedvezmény, gyermekkedvezmény)

- akinek **három alá csökken az eltartottnak minősülő gyermekei száma**, annál **megszűnik a gyermekkedvezmény** igénybevételének lehetősége (de itt is továbbra is

beszámít az eltartott gyermekek számába, aki a családi pótléknál is beszámít: aki után családi pótlék jár és a felsőoktatásban első alapképzésben tanuló eltartott gyermek - pl. akinek van egy érettségi után nappalin technikusképzésre járó 19 éves gyereke, egy 21 éves főiskolás gyereke és egy 26 éves orvosegyetemista gyereke, csak a 19 évesre kap 16 000 Ft/hó családi pótlékot és csak e gyereke után élhet a havi 4 000 Ft-os megmaradt adókedvezmény lehetőségével, míg ha már csak NEM a közoktatásban tanuló gyermek marad a családban, a szülő egyik gyerekére sem vehet többé igénybe adókedvezményt;

- a jövedelemadóban **a családi kedvezmény nagycsaládosoknak minősülőknél** is családi pótlékban részesülő **gyermekenként havi 4 000 Ft** (tehát, akinek már minden gyereke főiskolás, annak változatlanul nincs lehetősége rá), de ez is - a 2005-ben bevezetett szabály szerint - csak abban az esetben vehető igénybe teljes mértékben, ha a kedvezménnyel élő szülő (saját) éves összjövedelme nem haladja meg az alábbi jövedelemkorlátot; 2009-ben változatlanul: **háromgyermekeseknél 6 millió Ft, négygyermekeseknél 6,5 millió Ft, ötgyermekeseknél 7 millió Ft, hatgyermekeseknél 7,5 millió Ft, ennél több gyermek esetén egységesen 8 millió Ft**, ahol ugyanaz a gyermekszám érvényes, mint a családi pótlék összegének kiszámításánál - célszerű, ha az a szülő veszi igénybe, akinek van saját, összevonás alá eső adóköteles jövedelme és teljes mértékben érvényesíteni tudja a gyerekkedvezményt, a jövedelemkorlát tehát csak az egykeresős családokban, ill. akkor érvényesül, ha az egyik szülőnek „túl” magas a keresete, a másiknak viszont túl alacsony a gyerekkedvezmény teljes mértékű vagy akár csak részleges igénybe vételéhez;
- a jövedelemkorlát feletti jövedelműeknél csökken, majd elfogy a kedvezmény;
- a **3. vagy további gyermekként** várt **magzatok** utáni családi adókedvezmény változatlanul havi **4 000 Ft/hó/magzat**, ami a várandósság 91. napjától kezdődően vehető igénybe (abban a hónapban már nem, amelyikre a gyermek megszületése után már családi pótlék jár), közben azonban a nagyobb gyermekek családi pótléka még változatlan.

Segélyrendszer

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény

Aki a megfelelő hatósági bizonyítvánnyal rendelkezik, annak

- **bölcsődében, óvodában, alsó tagozaton és az általános iskola ötödik-hatodik évfolyamán ingyenes gyermekétkeztetés** jár;
- a közoktatás egyéb évfolyamain **50 %-os** kedvezményű gyermekétkeztetés (ez jövedelemigazolás nélkül is, alanyi jogon minden nagycsaládosnak) jár (az önkormányzatnak költségvetési támogatás jár, ha zárvatartás, vakáció alatt is biztosítja a kedvezményes étkeztést);
- térítésmentes tankönyvellátás (kölcsonzéssel) a közoktatás 13. évfolyamáig bezárólag (ez jövedelemigazolás nélkül is, alanyi jogon minden nagycsaládosnak) jár (amíg akár csak egy gyerekre is nagycsaládos összegű családi pótlékot kapnak);
- évente kétszer - júliusban és novemberben – 5 500 Ft pénzbeli támogatás (ez a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult egyetemistának is jár), de **csak annak**, aki júl. 1-jén, ill. nov. 1-jén már jogerős jegyzői határozattal rendelkezik a jogosultságról.

Előfeltétele a hatósági bizonyítvány kiváltása a jegyzőnél, amihez jövedelmet kell igazolni;

- a jogosultsági **jövedelemhatár** házasok esetében az öregségi nyugdíjminimum 125 %-ánál, gyermekeiket egyedülállóként nevelők esetében a 135 %-ánál nem nagyobb fejenkénti jövedelem, ami 2009-ben változatlanul házasoknál 35 625, gyermekeiket egyedülállóként nevelőknél 38 475 Ft (nem számítható be a szülőkön és eltartott gyermekeiken kívül senkinek a jövedelme)
- és hogy a családban senkinek a hasznosítható saját ingatlan-, gépjármű**vagyon**a vagy vagyoni jellegű jogának értéke ne haladja meg ennek a 20-szorosát (ez 2009-ben is 570 000 Ft), de az akárhány tagú család összes vagyonának összértéke sem haladhatja meg ennek 70-szeresét (ez 2008-ban 1 995 000 Ft), amibe nem számít be semmiféle ingóság, sem a szülő vagy más eltartó által életvitelszerűen lakott ingatlan, sem a mozgáskorlátozottságra tekintettel fenntartott gépjármű értéke, sem pedig a csak a megélhetést veszélyeztetve hasznosítható gépi meghajtású termelő- és munkaeszköz);
- beszámít az eltartott gyermekek számába minden gyermek, aki a családi pótléknál beszámít, továbbá a 20 évesnél fiatalabb eltartott nem tanuló gyermek is és életkorától függetlenül a tartósan beteg vagy fogyatékos eltartott gyermek;
- a közoktatásban a nappali oktatás munkarendje szerint tanuló eltartott 23 évesnél fiatalabb jogosult gyermekre is jár, de ha már nagykorú, neki (tehát külön űrlapon) kell igényelnie;
- a felsőoktatásban nappalin első alapképzésben tanuló eltartott 25 évesnél fiatalabb jogosult gyermek rászorultsága esetén is csak az évi kétszeri 5 500 Ft-os pénzbeli segélyre számíthat - ugyanakkor a felsőoktatásban nincs semmiféle rászorultsági díjkedvezmény, sem térítésmentes tankönyvellátás, de nagycsaládból származó vagy nagycsaládos hallgatók az oktatási intézményben az eddiginél nagyobb összegű rendszeres szociális támogatást igényelhetnek (a helyi szabályokról a felsőoktatási intézményben kell érdeklődni);
- a már kereső nagykorú gyermek jövedelmét akkor sem szabad beszámítani a segélyt kérő család jövedelmébe, ha a szüleivel és a testvéreivel közös lakcíme van, mert a testvéreivel és a szüleivel, nagyszüleivel szembeni esetleges eltartási kötelezettsége nem lehet korlátlan mértékű és egyébként is csak külön hatósági határozat mondhatja ki;

Vigyázat: elköltözéskor a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményt azonnal meg kell igényelni az új lakóhely szerinti jegyzőnél, mert ott minden segélyeljárás újból kezdődik, és az időbeli feltételek miatt éppen kieshet a pénzbeli támogatás!

Munkanélküliek pénzbeli ellátásai, rendszeres szociális segély

feltételrendszerük bonyolultabbra módosult, további változások év közben is várhatók.

Lakásfenntartási támogatás, lakbértámogatás

feltételrendszere változatlan (a helyi önkormányzattól függ).